

Z S S S - SINDIKAT UPOKOJENCEV SLOVENIJE

Nagovor predsednice Sindikata upokojencev Slovenije (SUS) na srečanju Sindikata upokojencev Slovenije v Murski Soboti 6. junija 2024

Tovarišice in tovariši, spoštovane članice in člani Sindikata upokojencev, spoštovani gostje!

Lepo pozdravljeni na srečanju Sindikata upokojencev iz vse Slovenije, ki ga tradicionalno organiziramo vsako leto v drugi regiji in mestu v naši državi. V našem skupnem imenu najprej lepo pozdravljam naše goste: podpredsednika ZSSS Oskarja Komaca, župana Murske Sobote Damjana Anžela, športne delavce, ki so nam pomagali organizirati današnje srečanje, in predstavnike medijev.

Moj pozdrav velja tudi ekipam članic in članov iz naših območnih organizacij iz vse Slovenije. Pozdravljam članice in člane iz Območne organizacije Pomurja s predsednikom Jožetom Türklom na čelu, ki so tudi organizatorji letošnjega srečanja; članice in člane iz OO Ptuj na čelu s predsednico Danico Novak, članice in člane iz OO Podravja in Koroške na čelu s predsednikom Franjom Zajškom, članice in člane iz OO Celje-Savinjska na čelu s predsednikom Dušanom Verbovškom, članice in člane iz OO Dolenjska, Bela krajina in Posavje na čelu s predsednikom Darkom Abramom, članice in člane iz Ljubljane in zahodne slovenske regije na čelu s predsednikom Petrom Husarjem ter članice in člane iz OO Gorenjske na čelu s predsednikom Rudijem Jevškom.

Lep pozdrav tudi vsem sekretarkam in sekretarjem iz območnih organizacij ZSSS, ki nam pomagajo pri našem delu za dobrobit naših članic in članov in s tem vseh upokojenk in upokojencev.

Tovarišice in tovariši, spoštovani gostje!

Živimo v državi, ki jo krasijo številne naravne lepote in v državi, ki ni revna. Na srečo v njej današnje generacije živijo v večji blaginji, kot so predhodne.

Zato smo starejši še toliko bolj razočarani in ogorčeni, da že leta in leta najbolj odgovorni v tej državi radi pozabljajo na pravice starejših, zaradi česar moramo starejši sami nanje kar naprej opozarjati. Zato tudi danes opozarjamo vse pristojne, naj ne varčujejo in zagotavljajo vzdržnosti javnih financ na plečih

starejših in naj ne odločajo o nas in naših pravicah brez nas. Starejši ne potrebujemo pokroviteljstva in trepljanja po ramenih, temveč želimo biti enakopravni partnerji v socialnem dialogu, predvsem pa želimo in zahtevamo, da se vse lepo napisane strategije in resoluciji o dolgoživi družbi in vlogi starejših v družbi tudi uresničujejo v praksi oziroma v vsakodnevnem življenju.

Ker odločevalci pozabljajo na naše pravice, jim z našega srečanja vsako leto pošljemo naše zahteve. Po tem, ko jim že leta in leta pošiljamo zahteve Susa, na katere radi pozabijo, se postavlja vprašanje, kaj naj jim sporočimo oziroma rečemo letos.

Kaj naj rečemo ob pritiskih kapitala, da bi ob spremembah pokojninskega sistema oslabili obvezno pokojninsko zavarovanje oziroma prvi pokojninski steber? Kaj naj rečemo ob predlogih, da bi spodbujali pokojninsko varčevanje v drugem in tretjem stebru ter v različnih kapitalskih skladih? Že prevečkrat smo videli, kako so raznorazni kapitalski skladi pri nas toliko časa plemenitili sredstva varčevalcev, da so le-ti ostali brez njih. Ali bomo dopustili, da bi po privatizaciji skoraj celotnega gospodarstva, privatizirali še pokojninsko blagajno.

Kaj naj rečemo ob tem, da smo že skoraj pol leta priče stavki zdravnikov? Ob tem smo mnogi prikrajšani za zdravstveno obravnavo, mnogi so zato umrli, mnogim se je poslabšalo zdravstveno stanje. Spoštujemo vse, ki se borijo za svoje delavske pravice, ne moremo pa podpreti stakajočih, ki v sistemu vidijo le sebe, ne pa drugih zdravstvenih delavcev. Tudi sistem zdravstva bi naj sprivatizirali.

Kaj naj rečemo ob tem, da se udejanjanje zakona o dolgotrajni oskrbi zapleta, da se zagovorniki interesov kapitala ne morejo sprijazniti z uzakonjenim prispevkom za dolgotrajno oskrbo kot novim socialnim zavarovanjem? Pomanjkanje delavk in delavcev na področju dolgotrajne oskrbe je odraz desetletnega zavlačevanja ureditve pogojev dela in dostojnih plač.

Kaj naj rečemo ob tem, da je v naši državi stopnja dolgotrajnega tveganja revščine med starimi 65 let ali več v letu 2022 10,3 odstotna, med starejšimi moškimi 7,4 odstotna, med starejšimi ženskami pa kar 12,5 odstotna. V absolutnih številkah to pomeni, da dolgotrajno živi z dohodki pod pragom tveganja revščine 27.000 starejših žensk in 12.000 starejših moških? Starejši ostajamo kategorija, ki je v povprečju v opazno slabšem socialnem položaju od drugih starostnih kategorij. Na naš slab položaj kažejo vsi kazalniki življenjske ravni. V še posebej slabem položaju so starejši, ki živijo sami – revščino v letu 2022 tvega kar 41,3 odstotka starejših žensk, ki živijo same, pa tudi 40,9 odstotka starejših moških, ki živijo sami. Za zmanjšanje te revščine smo predlagali preureditev varstvenega dodatka, vendar se z obravnavo predlogov nerazumno dolgo čaka.

Kaj naj rečemo ob tem, da se pristojna ministrstva v praksi še niso lotila konkretnih aktivnosti za izboljšanje bivalnih pogojev starejših in za spodbujanje vgradnje dvigal v več etažne stanovanjske stavbe brez njih?

Kljub temu, da so doslej številna naša opozorila in zahteve naletela na gluha ušesa, v sindikatu upokojencev še vedno verjamemo, da si je potrebno za dostojne pokojnine, dostopen in kakovosten zdravstven sistem, za dolgotrajno oskrbo, za socialno varnost, za izboljšanje bivanjskih pogojev starejših in za druge pravice starejših najprej prizadevati znotraj institucij sistema s socialnim dialogom. Žal pa je socialni dialog pri nas prevečkrat v senci kapitala, ki izsiljuje rešitve samo v svoje dobro.

Zato, spoštovane članice in spoštovani člani sindikata upokojencev, predlagam, da sprejmemo na današnjem srečanju le naslednje sporočilo vsem odločevalcem, pa tudi predstavnikom kapitala:

Upokojenke in upokojenci ter nasploh starejši, ki smo desetletja soustvarjali to državo, prispevali k njenemu gospodarskemu in družbenemu razvoju - tudi s samoprисpevki, drago plačali tranzicijo in lastninjenje oziroma privatizacijo, pričakujemo in zahtevamo, da s svojimi predlogi in odločitvami ne rušite več in ne uničujete še naprej vsega kar je skupno dobro. Zahtevamo, da ne razgrajujete več sistema pokojninsko invalidskega zavarovanja, sistema javnega zdravstva, sistemov socialne varnosti in zaščite ter javnih sistemov kulture in izobraževanja.

Spoštovane in spoštovani!

V nedeljo bodo volitve poslancev za evropski parlament. V sindikatu upokojencev smo vsem nosilcem kandidatnih list poslali le štiri vprašanja. Od večine smo prejeli odgovore. Vprašanja in odgovore ste prejeli in jih imate pred seboj.

Menim, da se strinjate z menoj, da moramo iti na volitve. Moramo voliti tiste, ki nas ne bodo popeljali v mračno Evropo, v Evropo, ki si je ne želimo. Volimo tiste, ki jim verjamemo, da se bodo res borili za krepitev miru, za blaginjo svojih državljanov in državljanek; da se bodo borili proti socialni izključenosti; da bodo spodbujali socialno pravičnost in zaščito, enakost žensk in moških; da bodo krepili pravice starejših do dostojnega življenja in dvignili svoj glas proti vsaki diskriminaciji.

Spoštovani udeleženci in udeleženke srečanja!

Danes bomo ob ogledu Murske Sobote bomo položili cvetje ob spomenik pomurskim piscem in književnikom oziroma, kakor so zapisali ob 20-letnici priključitve Prekmurja Sloveniji, »onim možem, ki so v najbolj mračni dobi našega nacionalnega življenja visoko dvignili bakljo slovenske zavesti in s tem rešili naše ljudstvo večnega suženjstva«.

Ob tej priložnosti pozivamo ministrico za kulturo Asto Vrečko, da najstarejšim omogoči, da bodo lahko bolj tvorno sodelovali v kulturnem življenju, kar si tudi sami želijo. Predlagamo ji, naj poskrbi, da bi imeli starejši od 65 let prost vstop v javne muzeje in galerije, podobno kakor je ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek poskrbela, da imamo starejši od 65 let brezplačen javni prevoz. Morda bi lahko kar iste kartice služile kot brezplačne vstopnice za muzeje in galerije ter brezplačno izkaznico za vse splošne knjižnice. Tako bi starejšim omogočili bolj kulturno življenje, ki si ga mnogi sedaj zaradi pomanjkanja sredstev ne morejo privoščiti.

Hvala za pozornost. Vsem želim veliko športnih užitkov in prijetnega druženja.

Francka Četković